

Tot in 1994 was de militaire dienstplicht voor een groot deel van de mannelijke bevolking van ons land een vanzelfsprekendheid. Eén jaar onder de wapens doorbrengen, voor het eigen land en in vreedstijd, was voor vele jongeren aan het begin van hun beroepsloopbaan al een zware verplichting.

Maar wat dan te denken van de situatie van jonge mensen die gedurende meerdere jaren gedwongen werden te strijden voor een vaderland dat het hunne niet was, en op de slagvelden van heel Europa ziek, gekwetst of vermist geraakten. Geen wonder dus dat velen probeerden zich hieraan te onttrekken.

Aan deze “conscrits” en “refractairen” uit de tijd van de Franse bezetting heeft medewerker Frans Vanzieleghem volgend artikel gewijd.

Heemkundige kring Karel Van de Poele

Van conscrits en refractairen

1794 - 1814

Frans Vanzieleghem

In april 1994 stappen de laatste miliciens - voor verplichte legerdienst - de kazernes van het Belgische leger binnen. Dat het afschaffen van de verplichte legerdienst een voordeel is voor wie aan het begin van zijn beroepsloopbaan staat, zal wellicht niemand betwisten. De meeste mensen vonden het echter normaal dat een jongeman op de gestelde leeftijd voor de dienst werd opgeroepen. Dat deze oproepingen - de zogenaamde conscriptie - ontstaan zijn onder het Franse regime is wellicht een minder bekend feit, en daarom is het ongetwijfeld goed één en ander even van naderbij te bekijken.

Voor de rekrutering van het leger rekende de Republiek Frankrijk eerst en vooral op vrijwilligers, jonge burgers die ervan overtuigd waren dat het vaderland in gevaar was. De voortdurende oorlogen vroegen echter om een steeds groter contingent, en daarom werd door de wet van 19 Fructidor An VI (5 september 1798)¹ de verplichte militaire dienst ingevoerd. De diensttijd bedroeg vijf jaar in vreedstijd, maar was van onbeperkte duur in tijden van oorlog.

Slechts enkelen waren vrijwilligers. Zo vonden we een zekere Charles Quartier terug geboren te Lichtervelde op 29 maart 1783 die afgekeurd was voor de lichterding 1801 omdat hij te klein was van gestalte, en die zich opnieuw heeft aangeboden. Hij werd geschikt bevonden en naar Brugge gestuurd. Dit was wel een van de uitzonderingen.

De overgrote meerderheid bestond uit dienstplichtigen die tegen wil en dank de wapens moesten opnemen voor een vaderland dat het hunne niet was. Wie rijk genoeg was, kon een plaatsvervanger huren en zo komt het dat er een vrij groot aantal avonturiers en arme drommels in het leger waren die hun eigen persoontje voor het gegeerde geld verhuurd hadden.

Dat de conscriptie verre van een populaire maatregel was, hoeft geen betoog. Het verzet ertegen was trouwens één van de motieven die geleid hebben tot de Boerenkrijg op het einde van 1798.

Velen trachtten zich dan ook van de dienstplicht te laten vrijstellen op grond van een of andere (al dan niet vermeende) aandoening.

Anderen die zich aan de conscriptie wilden onttrekken, doken onder en werden zogenaamde "weerspannige dienstplichtigen".

1 Refractairen

Het begrip "weerspannige dienstplichtige" of "conscrit réfractaire" ontstond in 1803. Dienstplichtigen die zich op het daartoe bepaalde tijdstip niet konden aanbieden voor de recruteringsformaliteiten moesten zich laten vertegenwoordigen door hun vader of door een naaste verwant. Elke dienstplichtige die niet persoonlijk bij deze formaliteiten aanwe-

¹ Meestal wordt dit de "Wet Jourdan-Delbrel" genoemd.

zig was en aangeduid werd om effectief voor de dienst te vertrekken, had één maand tijd om zich aan te bieden bij de rekruteringskapitein van het arrondissement. Voor Lichtervelde was dit Brugge. Deed hij zulks niet of had hij binnen dit tijdsbestek geen plaatsvervanger, dan werd hij door de prefect van zijn departement tot "conscrit réfractaire" verklaard. De rechtbank van eerste aanleg van het arrondissement velde dan onmiddellijk een vonnis.

W Ondergeschreven *Division* officier
 de Santé, Declareert met de Waarheit
 als dat den persoon Martinus
 Streulens, geaffligert is met de
 Laziteijt van de Blaese, waer uyt
 ik oordeel hij onbeginaam is van
 den dienst Militaire, in teken der
 Waarheit hebbe dese bevelen
 de onderteikende preiiden verleent,
 om te Vallidenen daer het behoort,
 den 5^{en} Complémentaire 1er jaar
 1814 De La Republique
 franç

Jo goddijn
 joannes goddijn
 jacobus goddijn

Gillis anthone goddijn

Division
 " " " " " " " "
 " " " " " " " "
 officier de Santé
 Lichtervelde

Vrijstelling van legerdienst, verleend aan Martinus Streulens, op grond van een blaasaandoening.

Door deze veroordeling werd de réfractaire voor de duur van vijf jaar ter beschikking van de regering gesteld en moest bij een tuchteenheid worden ingelijfd. Het vonnis beperkte zich niet enkel tot deze straf maar omvatte ook de betaling van een boete van 1500 fr. waarvoor de ouders aansprakelijk gesteld werden. Dienstplichtigen die zich wel aanboden op de recruteringsformaliteiten, maar zich op de voorziene datum niet aanboden om bij hun korps ingelijfd te worden, ondergingen dezelfde veroordelingen en straffen.

Weerspannige dienstplichtigen uit onze streken werden naar de vesting van Rijsel gestuurd vanwaar ze verder naar het regiment in Walcheren of Duinkerke werden doorgestuurd. De correspondentie tussen de Prefectuur en de gemeenten gaat in vele gevallen over desertie en weerspannige dienstplichtigen.

Zo schrijft de prefect van het Leiedepartement op de 7de Germinal van het jaar XI (28 maart 1803) naar de burgemeester van Lichtervelde:

Au maire de Lichtervelde,

„J'apprends avec surprise citoyen maire que sur le nombre de 15 conscrits que votre commune doit fournir à l'armée active, vous n'en avez encore fait partir que 7. Ce retard que vous apportez à faire exécuter la loi du 28 floréal et l'arrêté des conseils du 18 Thermidor expose les habitans de votre commune à être chargés de logemens et de frais militaires, employez donc votre autorité de concert avec les membres du conseil municipal pour déterminer à partir les conscrits désignés ou pour les y forcer, s'il est nécessaire, dans le cas où l'un ou plusieurs d'entre eux auraient pris la fuite après avoir été appelés à servir, vous devez me faire passer les signalements de ces fuyards afin que je puisse les faire poursuivre par la gendarmerie; s'il est en suite de votre devoir de les faire remplacer par une nouvelle designation en epuissant la classe entière s'il le faut, j'espère donc que ce dernier avertissement ne sera point inutile vous ne serez point donné au surplus que des moiens rigoureux soient employés, si vous ne prenez de mesures pour faire partir et conduire à Bruges au pour indiqué, les hommes convoqués par l'arrêté que je vous adresse. Je vous salue

(getekend) Deviry.

Deze brief geeft de toon weer van wat er de Lichterveldse bevolking te wachten stond gedurende de hele Franse periode.

Even later volgt al een nieuwe brief waarbij de prefect de 5de pluviöse van het jaar XI (25 mei 1803), zich verwondert over het feit dat:

„J'ai appris avec surprise citoyen maire que les 8 conscrits de votre commune qui ont été convoqués pour faire parti du 1er détachement sont desertés le lendemain de leur arrivée à Bruges....”

En de prefect laat dan ook niet na van een infanteriedetachement naar Lichtervelde te sturen op kosten van de gemeente:

“il a été placé dans votre commune citoyen maire un détachement d'infanterie aux frais des habitans parce que j'ai reconnu que vous ne vous étés point mis en devoir de faire marcher les conscrits de votre commune désignés pour l'armée active...”

Erg was het voor hen die dachten vrijgesteld te zijn en toch onder de wapens werden geroepen omdat anderen zich niet aanmeldden. En de laatste ingeschrevenen "*placés à la fin de dépôt*", die meenden geen dienstplicht te moeten vervullen, werden toch opgeroepen. Dit bracht onder de eigen bevolking wrevel teweeg, achterdocht en individuele verlikking. De jacht op dienstweigeraars was een constante bezigheid van de overheid geworden.

Ook de plaatselijke overheid verwittigde in een schrijven de bevolking zich niet aan de militaire dienstplicht te onttrekken:

"De Meyer der commune van Lichtervelde verwittigt het publiek zijne g'administreerde als dat er komen van 't arriveren in deze commune 4 gendarmen en dat er morgen nog moeten komen den nombre van 6 mannen vervolgens tien mannen die in garnisoen gelegd worden voor te doen inkomen deserteurs en refractairs hier naer genoemt. Deze garnisaires zullen in deze commune blijven tot dat er van deze zal ingegaan of gearresteert zijn, dat de commune groote onkosten daarvoor moet betalen die men schat omtrent op 65fr. daags. Waer eenieder solidaerelyk van deze commune dezer toe verobligiert is in gevolge art IX arrêté du 17 dezer. Dus het zijn van eenieders intresten deze ongewillige aan te brengen of t'arresteren, van niet g'heel geruineert te worden."

Dergelijk schrijven maande de bevolking aan de onwillige dienstwilligen en deserteurs aan te geven. We vonden een schrijven van 12 november 1811 waarbij de secretaris van de gemeente antwoord krijgt op zijn vraag een vergoeding of "gratification" te ontvangen voor de arrestatie en uitlevering van Ivon Ooghe, deserteur van 45ste linieregiment.

De onderprefekt in Brugge laat weten dat:

"... combien il est peu convenable à son caractère de faire une pareille demande que d'ailleurs il n'avait aucun droit à y prétendre parce que le deserteur s'était livré sans contrainte à la discretion et a celle du garde-champêtre en se rendant au bureau de la mairie..."

De secretaris had de prefect voorgelogen door te vermelden dat hij Ivon Ooghe had laten arresteren door de "garde-champêtre" wanneer Ooghe papieren kwam vragen om in het huwelijk te treden.

2 Kerkelijke steun

Ook de kerkelijke overheid wordt door Napoleon aangemaand haar gelovigen er toe aan te zetten de dienstplicht zonder tegenspartelen te aanvaarden. Zo schrijft de Franse overheid aan de bisschop van Gent² op 5 December 1806 onder meer het volgende:

"...Het is, aen u, Heer Bisschop, de geloovige, die aen uwe herderlycke zorgvuldigheyd zyn toebetrouwt, voor te stellen de gegronde oorzaak van eenen maetregel, (hier bedoeld de conscriptie), die, alleenelyk eenige maenden, voorkomt de gewoonelyke schikking de krygs-omschryvingen en wiens onfeyllbaere uytvallen zullen wezen het geluk van Vrankryk en de ruste van de gansche wereld..."

Bisschop Stephanus-Andreas-Franciscus à Paulo Fallot de Beaumont laat de brief van de kansel aflezen en voegt er ter ondersteuning nog een aanbeveling bij:

"...Wy zien in de romeynsche legers, geheele krygsbenden bestaende uyt Christenen, die in oplettentheyd en in dapperheyd uytmunteden...'t En is niet te vergeefs dat onzen Keyzer aen den voet van den Autaer ontfangen heeft van zyne Hey-

² Lichtervelde viel in die tijd onder het bisdom Gent

ligheyd het Zwaard, met het welk hy het Keyzerrijk moet beschermen. Zyne bevelen moeten uytgevoerd worden, en de gemeyne belangen vereyssen dit. Die weygeren te volbrengen het gene zy aen het gemeyne-best verschuldigt zyn, kunnen zich niet beklaegen aen de strengheyd der wetten onderworpen te worden, en, men vind ouders die dikwils moeten zugten over hunne onmeedoogende tederheyd. Wakkert uwe parochianen aen om mede-te-werken (aen de conscriptie) tot de laetste pooging die noodzaakelyk is om te verzekeren eenen treffelyken en standvastigen Vrede..."

Maar al deze maatregelen konden niet verhelpen dat de conscriptie een toenemende last voor de bevolking betekende. Napoleons machtslust leidde tot meer oproepingen, tot het terugroepen van verlofgangers, tot vervroegde lichten, kortom tot de bekende excessen die het regime op het einde van zijn bestaan zou veroorzaken. Eénmaal een mobilisatie-bevel in handen, had de jongeman nog slechts 2 mogelijkheden om de wapens te ontvluchten: zorgen voor een vervanger of deserteren.

De ouders werden verondersteld medeplichtig te zijn aan desertie en moesten daarom garnizoenssoldaten huisvesten en voeden, tot ze de schuilplaats van hun weerspannige zoon meldden. Maar over het algemeen zijn refractairen heel dikwils kinderen van arme ouders van dagloners die niets te verliezen hebben.

Ook in Lichtervelde vonden we een dergelijke actie terug waarbij 4 gezinnen garnizoenssoldaten moesten huisvesten. Voor elke ingekwartierde militair moesten de ouders een door de prefect vastgelegde som betalen. De prefect bepaalde ook het aantal militairen die bij de ouders moesten ingekwartierd worden. Bij de aankomst van deze "garnisaires" was een deurwaarder aanwezig en het betrokken gezinshoofd kreeg drie uur de tijd om het geld voor vijf dagen inkwartiering bij de burgemeester te deponeren. Bleef men in gebreke dan kreeg men binnen de 24 uur opnieuw de deurwaarder op bezoek met een eis tot onmiddellijke betaling. Werd ook daaraan geen gevolg gegeven dan legde de deurwaarder beslag op de inboedel om deze op bevel van de prefect te laten verkopen. Iets wat wellicht voldoende druk uitoefende op de dienstplichtige om uit zijn schuilplaats te treden en zich aan te geven.

"Exécution Militaire
Rentreé des conscrits insoumis 1813
Etat nominatif des pères et mères des conscrits refractaires et deserteurs de corps de la commune de Lichtervelde chez lesquels les garnisaires devront être placés en execution de l'arrêté de Mr le Prefect du 17 septembre 1813, à compter du 19 courant.

Viane Louis, fils de Jean en Marie-Jeanne Baert,
Tanghe Henri, fils de Antoine et Marie Thérèse de Deystere,
Claeys Pierre, fils de Pierre-Joseph et Anne-Marie Devoldere,
D'hulster Joseph, fils de Joseph et Jeanne Bruneel.

A placer 2 garnisaires par famille, à payer 8 francs par journée pour les 2 garnisaires. Non compris les frais de l'officier et sous-officier aussi en garnison en cette commune.

Le présent état fait par nous Maire de la commune de Lichtervelde, conformément à l'article 4 de l'arrêté, est rendu exécutoire à Lichtervelde en mairie ce 19 septembre 1813

(getekend) Demaré maire."

Op het gemeentehuis werd ook een dagboek bijgehouden van deserteurs en refractairen waarbij de naam, het jaar van de conscriptie, de situatie van de dienstplichtige en de nodige evaluatie van de overheid vermeld stonden.

"Journal du maire pour l'inscription des conscrits rétardataires déserteurs en route, réfractaires et déserteurs de corps à rechercher dans la commune de Lichtervelde"

Zo lezen we ondermeer bij enkele van de meer dan 50 ingeschrevenen:

- Carpentier Henry, conscrit de 1811, deserteur en route par recidive, arrêté à Lichtervelde par le garde-champêtre Raepenbusch le 18 juin 1813, parti pour Wesel le 14 juillet 1813.
- Vanzieleghem Michel, conscrit de 1813, deserteur du 13e voltigeur garde impériale le 20 juin 1813, rentré volontairement le 5 juillet 1813 (hij had zich vrijwillig opnieuw bij zijn eenheid gemeld).
- Vanackere Gregoire, conscrit de 1811, deserteur par recidive, rentré volontairement par suite des garnisaires le 12 octobre 1813, parti le 5 novembre 1813 à Wezel.
- Dejaeghere Joseph, conscrit de l'an 10, deserteur de 48e de ligne le 18 juin 1810, Il n'a pas les moyens de supporter les frais du placement des garnisaires.
- D'hulster Joseph, conscrit de 1811, deserteur du 2e Chasseurs à cheval, rentré volontairement par suite des garnisaires le 22 septembre 1813 remis à l'hôpital de Bruges le 4 octobre.

Ook bij Pierre Claeys en Louis Viaene staat vermeld dat zij zich vrijwillig opnieuw aanboden omdat de "garnisaires" bij hun ouders gekazerneerd waren (zie hoger) en wellicht te veel geld kostten.

Bij iedereen van de vermelde dienstweigeraars staat telkens of zij al dan niet de middelen hebben om garnisaires te bekostigen. Het overgrote aantal "n'a pas les moyens" en kregen wellicht ook geen soldaten in garnizoen.

Vele jongens schuilden in de bossen en meer dan eens kamde de overheid het Vrijbos in Houthulst uit. Daarbij kreeg Lichtervelde het bezoek van een 250 soldaten van het 131ste linieregiment onder de leiding van luitenant Wurtz en de gemeente moest de compagnie voor één nacht huisvesten op 27 februari 1813.

"Les colonnes qui ont été chargées de faire une battue dans la forêt d'Houthulst pour parvenir à l'arrestation des conscrits qui s'y abritent."

De gemeente kreeg de gedane kosten wel terugbetaald en stuurde een rekening van 185,50 fr.

"il a été ordonné par le dit commissaire de fournir par la commune la quantité de 250 litres de bière, et une livre et demie de pain pour chaque homme. Il a été ordonné de fournir la quantité de 16 litres de genèvre a raison d'un verre pour chaque homme³."

Een van de laatste pogingen van het Franse regime om de bevolking te "beschermen" tegen deserteurs en refractairen was een schrijven van 7 december 1813 waarop de Franse overheid het Lichtervelds gemeentebestuur aanmaande ter plaatse een effectieve nationale wacht (burgerwacht) op te richten. Er bestond immers, door het decreet van 3 april 1813, al een lijst van 868 weerbare Lichterveldenaars die tot de "Nationale garde" behoorden.

De desertie was in deze tijd massaal en in Brugge waren zelfs opstootjes uitgebroken met de conscrits.

"..Des bandes de conscrits insoumis parcourent dans ce moment, Monsieur le maire, les campagnes pour commettre toutes sortes d'excès, il est à craindre que bientôt ils partiraient à des attentats contre les citoyens en leurs propriétés... il est donc nécessaire pour le maintien de l'ordre qu'il soit organisé dans votre commune une garde Nationale capable de maintenir la police et armée de manière à pouvoir faire des patrouilles nocturnes...M. le préfet me charge de vous inviter à donner l'ordre à tous les principaux citoyens de votre commune de

³ Bier kostte 25 centiem per liter, brood 20 centiem per pond, jenever 8 frank de liter.

s'armer de fusils de chasse ou autres...et commandés par des officiers de garde Nationale... des anciens militaires...
(getekend) Delanghe sous-prefet de Bruges."

Van dergelijke maatregel kwam wellicht niet veel terecht. Op 2 januari 1814 werden de Fransen uit Brugge verjaagd.

Het blijft moeilijk om de conscriptie in juiste cijfers om te zetten. Het verzet ertegen was vooral een zaak van mentaliteit. De wet op de conscriptie doorbrak eensklaps de aloude geborgenheid die de plaatselijke gemeenschap eeuwenlang geboden had. Plotseling werd er over een vaderland gesproken dat zomaar beslag kon leggen op de onderdanen, ze op veldtocht kon sturen naar vreemde verre landen voor de instandhouding van een wereldrijk, waar de gewone man niets van verstond. Het aantrekken van de ransel betekende in ieder geval de aanvang van een groot avontuur waarvan de afloop verre van zeker was.

3 Napoleonsoldaten

Dat niet iedereen zich op één of andere manier aan de dienstplicht kon onttrekken zal duidelijk zijn. Men schat dat er van 1795 tot 1814 zowat 216.000 Belgen in de Franse legers dienden. Rekening houdend met het toenmalig gemiddelde bevolkingscijfer (3.195.000) kan worden gesteld dat 6,76% van de bevolking voor de bevolen dienst van het Franse rijk werd opgeroepen. Naar schatting verdwenen ca. 78.000 man - ruim één derde - vermist, gesneuveld, of aan hun verwondingen bezweken.

Duizenden sneuvelden op de slagvelden of overleden in hospitalen verspreid over gans Europa, van Spanje tot ver in Rusland, van Polen tot Italië. Ook de Lichterveldenaars verliep het niet beter.

De jaarlijkse lichterding ingevoerd door de Franse Republiek werd ook onder Napoleon verder gezet. De eigenlijke incorporatie in het leger werd steeds voorafgegaan door een medische keuring uitgevoerd door de lokale overheden bijgestaan door een herzieningscommissie. In de raad zetelden vijf gezinshoofden die ieder minstens één zoon onder de wapens hadden. Ze werden bijgestaan door een geneesheer en een kantonnaal commissaris. Niet overal gebruikte men dezelfde normen. Zo bleek men hier gevoelig te zijn voor "platvoeten", elders voor een "te zwakke lichaamsbouw". Wat er ook van zij, een te kleine gestalte, het lijden aan een of andere ziekte, het ontbreken van ledematen waren een voldoende grond om uit het contingent gelicht te worden. Vrijstelling werd eveneens verleend aan weduwnaars, gescheiden mannen met kinderlast en gehuwden.

De gewillige conscripts werden door de prefect van het departement opgeroepen en onder de hoede van veldwachters naar Brugge gestuurd. Van Brugge vertrokken de conscripts in lange en vermoeiende dagmarsen naar het depot van hun legereenheid soms tot ver in Frankrijk en vandaar naar de slagvelden over gans Europa. Vele lotelingen maakten van deze gelegenheid gebruik om te deserteren en naar hun dorp terug te keren. Velen doken onder en velen werden terug opgepakt en veroordeeld. De aangehouden werden meestal naar de vesting van Rijsel overgebracht van waar ze weer naar hun eenheden moesten vertrekken.

In deze bijdrage over de conscripts in de Franse periode hebben we het over hen die in dienst van Frankrijk sneuvelden, vermist werden of door ziekte langs de oorlogspaden in één of ander hospitaal de dood vonden. Wij zijn er ons van bewust dat de opgegeven lijst

van namen verre van volledig is. Gebruik makend van diverse bronnen konden we toch een vrij goed overzicht krijgen van het aantal Lichterveldenaars dat "achterbleef".

- In overlijdensakten van 1806 tot 1819 op de burgerlijke stand vonden we uittreksels van overlijdensakten van enkele soldaten, gestorven in krijgshospitalen. Sommige akten werden soms eerst jaren na het overlijden geboekt.
- In de registers van de conscriptie vonden we dat een of ander broeder uitstel van legerdienst vraagt omdat zijn broer gesneuveld is.
- Militieregisters van de lichteningen 1815, 1816 en 1817 vermelden voor sommige ingeschrevenen voor het Hollandse leger: "*militaire présumé mort au service de France*" of "*militaire absent*". Deze soldaten waren al meer dan vier jaar afwezig, en we mogen dan ook veronderstellen dat ook zij gesneuveld waren.

Omdat lijsten en gegevens slechts benaderend zijn willen we ons hier niet aan definitieve cijfers en statistieken wagen. Het aantal dienstweigeraars en deserteurs was immers zeer groot. Bovendien stond de burgerlijke stand, zoals wij die nu kennen, nog maar in zijn kinderschoenen en de parochieregisters, die vrijwel het enige middel waren om de administratieve gegevens te controleren, werden soms vervalst of verdwenen plotseling.

Volgens een eerste opmaak zouden in totaal 341 Lichterveldenaars in de periode van de Franse overheersing soldaat zijn geweest. Op een Lichterveldse bevolking van 4.700 in deze periode komt dit neer op 7,27% van de bevolking wat net boven het Belgisch gemiddelde ligt.

An	Jaar	Mannen	Vrouwen	Jongens	Meisjes	Soldaten	Totaal
IX	1801	852	909	1320	1581	28	4690
X	1802	859	910	1303	1525	24	4621
XI	1803	865	928	1315	1592	48	4748

Bovenstaand tabelletje geeft een overzicht van de Lichterveldse bevolking in die periode:

4 Gesneuvelde, vermiste of overleden Lichterveldenaars in dienst van Napoleon

4.1 Baert François

Geboren in Lichtervelde 2 februari 1780, zoon van Pierre en Anna-Thérèse Vermote, conscript van het jaar 9. Hij werd ingelijfd bij het 27ste infanterieregiment in de 4de compagnie van het 4de bataljon. Hij overleed in Almeria (Zuid-Spanje) in het Maria-Magdalena-hospitaal op 9 oktober 1808. Een uittreksel van de overlijdensakte werd in Lichtervelde op 30 december in 1813 in het Spaans ingeschreven.

4.2 Bernard Pierre

Geboren in Kortemark. Hij werd ingelijfd bij het 27ste infanterieregiment in de 2de compagnie van het 3de bataljon. Hij werd opgenomen op 8 oktober in het San Fernandohospitaal in Madrid en overleed op 18 oktober 1808.

4.3 Billiet François

Geboren in Lichtervelde 22 augustus 1788, zoon van François en Anne Popelier, conscrit in 1808. Hij was deserteur "en route", diende in het 15de linieregiment en overleed in Duinkerke op 12 mei 1808.

4.4 Bruynooghe Jaques

Geboren in Lichtervelde 23 maart 1789, zoon van Joannes-Baptiste en Anna-Victoria Vanhoutte. Hij was grenadier bij 151ste linieregiment en overleed in Klosterberg op 3 april 1813.

4.5 Caenepeel Ives

Geboren in Lichtervelde 26 maart 1784, zoon van Bernard en Isabelle Deschrijvere. Hij was conscrit van het jaar XIII (1805) en diende als fuselier in de 4de compagnie van het 2de bataljon in het 45ste linieregiment. Hij werd opgenomen in het Atochahospitaal in Madrid op 13 december 1809 en overleed "par suite de fièvre" op 16 januari 1810.

4.6 Callewaert Isidoor

Zoon van Jean en Cathérine Daene. Hij diende als fuselier in de 4de compagnie van het 5de bataljon in het regiment van Walcheren. Hij overleed ten gevolge van typhus op 1 oktober 1811 in een hospitaal in Gent (het regiment van Walcheren was samengesteld uit weerspannige militairen).

4.7 Carton Jean

Geboren in Lichtervelde 31 juli 1779, zoon van Johannes en Anna-Thérèse Capelle. Hij was conscrit van het jaar VIII (1800) en diende bij het 27ste infanterieregiment. Hij overleed op 22 februari 1809 in het Sint-Bartolomeushospitaal in San Sebastian in Spanje. Hij had 9 jaar dienst.

4.8 Casteleyn Charles

Geboren in Lichtervelde 1 oktober 1790, zoon van Joseph en Anna-Thérèse Bouckaert. Hij was conscrit van 1810 en werd ingelijfd 19 maart 1809. Hij overleed gedurende zijn militaire dienst.

4.9 Cosman François

Geboren in Lichtervelde 29 april 1787, zoon van Augustin en Marie Strobant. Conscriet van het jaar 1807 diende hij als fuselier in de 3de compagnie van het 6de bataljon bij het 82ste linieregiment. Hij werd opgenomen in het hospitaal van Corogne (Salamanca) op 9 maart 1809 en overleed op 8 juni 1809 "par suite de fièvre".

4.10 Cussé Bernard

Geboren in Lichtervelde 21 november 1793, zoon van Jean-Baptiste en Marie-Ferdinand Priem. Hij was 1,56 m. groot en fuselier in de 2de compagnie van het 1ste bataljon bij het

112de regiment. Hij overleed op 29 mei 1813 in het Bonifaciohospitaal in Firenze (Italië), 3 dagen na zijn opname "*par suite de fièvre*".

4.11 De Busscher Henri

Geboren in Lichtervelde 27 augustus 1791, zoon van Jean en Marie-Jeanne Van Seve-nant. Hij was 1,67 m. groot en conscrit van 1811. Hij diende als fuselier in de 4de compag-nie van het 6de bataljon bij het 50ste infanterieregiment waar hij op 15 april 1811 was inge-lijfd. Hij overleed in Bayonne (Zuid-Frankrijk) op 16 oktober 1811.

4.12 De Busschere François

Geboren in Lichtervelde 21 februari 1783, zoon van Jacques en Marie-Jeanne Missine. Hij was conscrit van het jaar XII en weigerde eerst dienst te nemen. Hij diende later bij het 6de bataljon "*d'equipages*". Hij overleed in het militaire hospitaal nr 2 in Brugge op 29 oktober 1809.

4.13 De Busschere Jacques

Geboren in Lichtervelde 20 april 1785, zoon van Jacques en Marie-Jeanne Missine. Cons-crit van het jaar XIV (1805), deserteerde en werd gearresteerd op 24 juli 1806 en naar Rij-sel gebracht. Hij was fuselier in de 2de compagnie van het 2de bataljon in het regiment van Walcheren. Hij overleed in het militaire hospitaal van Middelburg op 18 november 1811 "*par diarrhée chronique*". Hij was toen al 6 jaar in dienst.

4.14 Decock Jacques

Geboren in Lichtervelde 9 oktober 1790, zoon van Mathieu en Petronella Devriese. Hij was fuselier in de 2de compagnie van het 4de bataljon bij het 121ste Linieregiment. Hij over-leed in het hospitaal "*Val de Grace*" in Parijs op 24 november 1809 om 6 uur 's morgens "*par suite de fièvre*" en verbleef er sedert 3 augustus 1809.

4.15 Deceuninck Jean

Geboren op 15 februari 1791, zoon van Martin en Isabelle Vanwalleghem. Hij was 1,68 m. groot en werd ingelijfd op 17 april 1811 als conscrit van 1811. Hij diende in het 10de pio-niersregiment en overleed in het hospitaal van Straatsburg op 4 mei 1812.

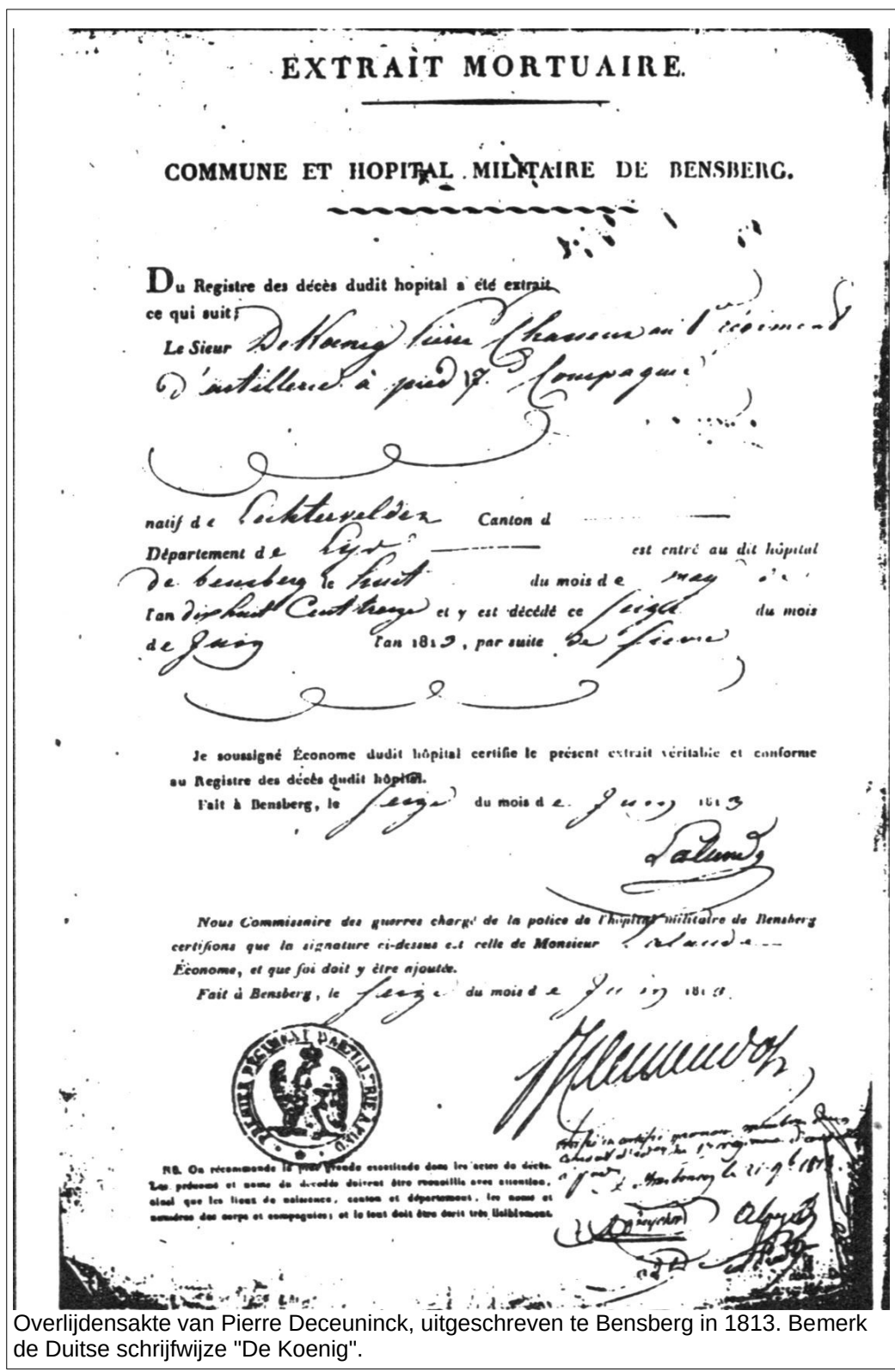
4.16 Deceuninck Pierre

Geboren in Lichtervelde 1 februari 1783, zoon van Petrus en Brigitte Pollefliet. Hij was 1,50 m groot en conscrit van het jaar XII. Hij diende als "*chasseur*" in de 7de compagnie van het 1ste artillerieregiment te voet dat in Mainz gestationeerd was. Hij kwam binnen in het hospitaal van Bensberg op 8 mei 1813 en overleed er op 16 juni 1813 "*par suite de fièvre*".

4.17 Denolf Pierre

Geboren in Lichtervelde 21 december 1791, zoon van Jean en Marie-Thérèse Vancop-penolle. Hij was 1,61 m. en conscrit van het jaar 1811, en diende als fuselier in de 3de com-

pagnie van het 2de bataljon bij het 122ste Linieregiment. Hij kwam op 17 september terecht in het militair hospitaal van Oviedo (Spanje) en overleed er op 14 oktober "par suite de fièvre".

Overlijdensakte van Pierre Deceuninck, uitgeschreven te Bensberg in 1813. Bemerkt de Duitse schrijfwijze "De Koenig".

4.18 Desmet Jean

Geboren in Lichtervelde 11 juni 1790, zoon van Jaques en Anne Daisne. Hij weigerde eerst in dienst te gaan als conscrit van 1810. Hij werd ingelijfd op 19 maart 1809 en opge-

nomen op 9 december 1809 in het militair hospitaal van La Chapelle. Hij overleed er op 22 januari 1810 "*par suite de fièvre*".

4.19 D'hulster François

Geboren in Lichtervelde 18 oktober 1780, zoon van Pierre-Antoine en Marie-Jeanne Capaert. Als conscrit van het jaar 10 weigerde hij dienst en werd gearresteerd. Hij werd fuselier bij het 108ste linieregiment en overleed in Mainz op 2 mei 1811.

4.20 Everaert Bernard

Geboren in Lichtervelde 20 juni 1785, zoon van Laurent en Geneviève De Blaere. Hij was conscrit van het jaar 14 en 1,54 m. groot. Hij diende als fuselier in de 1ste compagnie van het 5de bataljon bij het regiment van Walcheren. Hij overleed in het militair hospitaal van Middelburg op 19 november 1811 "*par suite de dysenterie*".

4.21 Gekiere Jean

Geboren in Lichtervelde 19 november 1789, zoon van Guillaume en Marie-Thérèse Van-nelen. Hij werd ingelijfd in het 13de regiment jagers te paard op 29 april 1808 en werd gedood op het slagveld in Spanje op 16 februari 1813. De akte werd op 1 oktober 1816 in Lichtervelde geregistreerd na op 19 januari te zijn opgemaakt in Parijs.

4.22 Gevaert Pierre

Geboren in Lichtervelde 24 januari 1787, zoon van Jean en Cathérine Verbeke. Hij was conscrit van het 1807, ingelijfd op 24 januari 1807 bij het 115de linieregiment. Hij overleed in een hospitaal in Madrid.

4.23 Gheleyn Charles

Geboren in Lichtervelde 19 juli 1788, zoon van Jean en Cathérine Bouquoi. Fuselier bij het 76ste linieregiment. Hij overleed in het militair hospitaal in Metz op 29 maart 1808 "*par suite de fièvre*".

4.24 Goddyn Etienne

Geboren in Lichtervelde 18 juni 1794, zoon van Jean en Cathérine Vandaele. Hij was lancier bij het 4de lanciersregiment. Hij overleed op 16 februari in het hospitaal in Maagdenburg "*par suite de dissenterie*".

4.25 Hillewaere Amand

Geboren in Lichtervelde op 1 januari 1790, als zoon van Augustin en Josephine Marant. Hij diende als "*chasseur*" bij het 15de linieregiment, 4de compagnie, 4de bataljon. Hij overleed in het hospitaal van Salamanca (Spanje) "*par suite de fièvre*".

4.26 Janssens Charles

Geboren in Lichtervelde 28 januari 1785, zoon van Pierre Jaques en Marie-Thérèse Missine. Hij was conscrit van het jaar XIV en overleed in het hospitaal in Rijsel op 30 maart 1807.

CERTIFICAT D'ACTIVITÉ DE SERVICE.

Empire Francaia.

13e Régiment d. (Pa. Ligne à Cheval)

Le Conseil d'Administration du *13e Régiment de Cavalerie*
(certifie que le nommé Jean Ghekiere
filz de Guillaume _____ et de Marie Thérèse _____
domiciliés à Lichtervelde _____ Canton de Courmoulin (1er)
Département de la Saxe _____ au le 10. Mars 1789.
à Lichtervelde _____ Canton de Courmoulin (1er) Département
d. de Saxe _____ domiciliés à Lichtervelde _____ Canton
d. de Courmoulin (1er) Département de la Saxe _____ taille
d'un mètre 61/2. millimètres, cheveux _____ sourcils châtains
yeux _____ front rond nez aquilin bouche grande - menton
(sans) visage oval - marques particulières _____
profession _____ conscrit de l'an 1800
servant pour _____

A été reçu sous les Drapeaux le *10. avril 1808* a été signalé
au Registre-matricule sous le N.° *1411* et est présent au Corps.

Fait à *Liège* le *17. Juin 1808.*

Les Membres du Conseil d'Administration,

J. Janssens *D. Janssens*

Vu par nous Sous-Inspecteur aux
Recrues, ayant la police du Corps;
à *Liège* le *17. Juin 1808.*

Herman *Romain J. Janssens*

Inlijvingscertifikaat van Jean Ghekiere bij het 13de regiment Jagers te Paard.

4.27 Kesteloot Felix

Geboren in Lichtervelde 12 juni 1780, zoon van Franciscus en Marie-Jeanne Allemeersch. Conscrit van de 2de klasse van het jaar VII (1799). Hij diende bij de 19de "Brigade Légère" 1ste bataljon, 3de compagnie. Hij overleed in een militair hospitaal in.....de 3de frimaire van het jaar IX (24-11-1801).

4.28 Kesteloot Charles

Geboren in Lichtervelde op 26 februari 1780, als zoon van Jean en Reine Vandeweghe. Hij was 1,62 m. en diende als jager te paard in het 3de regiment. Hij was conscrit van het jaar X (1802) en overleed in het hospitaal van Niort (Deux-Sèvres) op 2 oktober 1812 par "fièvre adinamique". Hij had 10 jaar dienst.

4.29 Lannoy Pierre

Zoon van Pierre en...Crop. Hij was conscrit van het jaar XIV en diende in het 27ste regiment, 3de bataljon, 3de compagnie. Hij overleed in Vitoria (Spanje) op 6 november 1808.

4.30 Logghe Michel

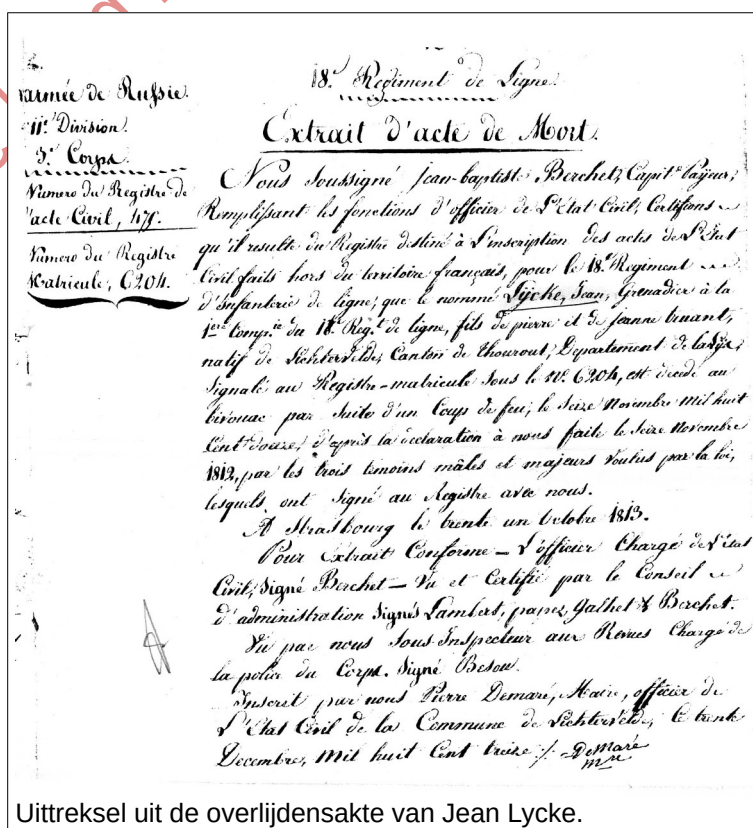
Geboren in Lichtervelde 12 oktober 1788, zoon van Jean en Marie Bosseau. Voltigeur in het 47ste infanterieregiment, 2de bataljon. Overleden in het hospitaal in Santarem (Portugal) op 21 oktober 1810 "par suite de fièvre".

4.31 Logghe Jean

Geboren in Lichtervelde 13 februari 1786, zoon van Jean en Thérèse Baeke. Conscrit van het jaar 1806 diende in het 94ste linieregiment, 3de bataljon, 8ste compagnie. Overleden in het St-Vincenthospitaal 3de arrondissement in De Landes (Frankrijk) op 17 november 1808.

4.32 Lycke Jean

Geboren in Lichtervelde 16 december 1787, zoon van Pierre en Jeanne Truant. Als conscrit van 1807 diende hij als grenadier in het 18de linieregiment, 1ste compagnie. "Décédé au bivouac par suite d'un coup de feu" op 16 november 1812 in de "armée de Russie de l'empereur".

4.33 Lycke Jaques

Zoon van Pierre en Jeanne Truant. Conscrit van het jaar 8 diende als grenadier bij het 117de linieregiment bij het 3de Bataljon.

4.34 Misseyne Charles

Geboren in Lichtervelde 23 oktober 1781, zoon van Jaques en Marie-Jeanne De Laere. Conscrit van het jaar XI (1803) en fuselier in de 3de compagnie van het 2de bataljon bij het 21ste linieregiment gestationeerd in Juliers. Overleden in een ambulans hospitaal in de streek van Linz (Oostenrijk) op 28 oktober 1809. Hij werd gekwetst aan de linkerarm bij de slag van Wagram op 6 juli 1809.

4.35 Mortaignie Charles

Geboren in Lichtervelde 18 augustus 1779, zoon van Jean en Godelieve Martens. Conscrit van het jaar VIII, hij keerde nooit terug en wordt verondersteld in Spanje gesneuveld te zijn.

4.36 Mortier Jean

Geboren in Lichtervelde 10 mei 1781, zoon van Egide en Marie-Thérèse Van Hove. Conscrit van het jaar X, deed dienst bij de 59ste brigade en overleed in het hospitaal in Metz op 20 Ventose van het jaar XII (11 maart 1804).

4.37 Olivier Jacques

Geboren in Lichtervelde 18 juni 1791, zoon van Michel en Isabelle Casteleyn. Trad in dienst als vervanger van Michel Struyve en was bij het 6de regiment "*train d'artillerie*". Hij wordt als vermist opgegeven bij de oorlogen tegen Rusland als "*prisonnier de guerre*".

4.38 Ooghe Charles

Conscrit van het jaar 11 was fuselier bij het 19de linieregiment. Een kort bericht van uit Brugge vermeld zijn dood op 6 augustus 1807.

4.39 Parmentier Eugène

Diende in het 9de artillerieregiment te voet. Hij werd opgenomen in het hospitaal van Mariembourg in Pruisen op 26 juni 1812 en later als vermist opgegeven.

4.40 Ramon Ivon

Geboren in Lichtervelde 3 maart 1888, zoon van Pierre en Isabelle Casteleyn. Hij was conscrit van het jaar 1808 en fuselier in het 5de bataljon van het 15de linieregiment. Hij werd opgenomen in het San Bernardohospitaal in Salamanca (Spanje) op 29 september 1810 en overleed op 17 oktober 1810 par "*suite de fièvre*". Deze akte werd op 1 oktober 1816 in Lichtervelde geregistreerd, 6 jaar later.

4.41 Reynhout Charles

Geboren in Lichtervelde 15 februari 1786, zoon van François en Marie Vangheluwe. Conscrit van het jaar 1806, diende bij het 8ste linieregiment. Zijn broer maakt melding van zijn dood in 1813 wanneer hij wordt opgeroepen.

4.42 Rosseel Joseph

Geboren in Lichtervelde 10 juli 1790, zoon van Jacobus en Isabella Theresia Vandecasteele. Fuselier bij het 122ste linieregiment, 1ste bataljon, 1ste compagnie. Opgenomen in het hospitaal in Oviedo op 14 december 1810 en overleden op 20 april 1811 "par suite de fièvre".

4.43 Thanghe Jean

Geboren in Lichtervelde 24 juli 1789, zoon van Pierre en Cecile Moerman. Kanonnier bij het 7de artillerieregiment te voet. Opgenomen in het Pradhospitaal in Valladolid (Spanje) op 1 september 1810 en er overleden op 11 oktober 1810 "par suite de fièvre".

4.44 Titeca François⁴

Geboren in Lichtervelde 30 september 1784, zoon van Pierre en Perpetua Tahon. Ingelijfd op 20 augustus 1807 in Mainz bij het 85ste linieregiment. Hij overleed in het hospitaal van San Sebastian (Spanje) op 31 januari 1809 "par suite de fièvre".

4.45 Tybergin Antoine

Geboren in Lichtervelde 27 februari 1780, zoon van Joseph en Marie-Anne Verleye. Conscrit van het jaar IX en ingelijfd bij de 59ste brigade. Hij overleed in het hospitaal van Cambrai (Noord-Frankrijk) op 28 januari 1806 na 5 jaar dienst.

4.46 Van Beselare François

Geboren in Lichtervelde 4 juni 1790, zoon van Bernard en Barbe Deceuninck. Conscrit van het jaar 1810 en ingelijfd op 19 juni 1809 bij de 7de artillerie te voet. Als overleden opgegeven in de dienst.

Armée d'Espagne. **EXTRAIT MORTUAIRE** 16:16
Place de Oviedo
HOPITAL MILITAIRE DE Oviedo

Du registre des décès dudit hôpital a été extrait ce qui suit :
Le Scur *Ro. Rosseel, Joseph, fusilier au cent vingt-cinquième*
régiment d'infanterie de ligne, premier bataillon, premier
compagnie, âgé de vingt-un ans,

natif de *Liégeois* canton de *Wavromont* département
de *la Meuse* est entré audit hôpital le *quatorze* du mois
de *décembre* l'an *1810* et y est décédé le *vingt* du mois
d'*avril* l'an *1811* par suite de *fièvre*

Je soussigné, Econome dudit hôpital, certifie le présent
extrait véritable et conforme au registre des décès dudit hôpital.
Fait à *Oviedo* le *vingt* du mois de *avril*

M. R. Rosseel
N° *huit cent deux*

M. R. Rosseel
N° *huit cent deux*

Nous, Commissaire des guerres chargé de la police de l'hôpital
de *Oviedo*, certifions que la signature ci-dessus est celle de
M. R. Rosseel, Econome, que sul doit y être ajoutée.
Fait à *Oviedo* le *vingt* au mois de *avril* 1811.

Thanghe Jean

Overlijdensakte van Joseph Rosseel, †Oviedo 20 april 1811.

⁴ In het jaarboek 1993 worden zijn lotgevallen als soldaat bij Napoleon beschreven.

4.47 Vancanneyt Leon

Geboren in Lichtervelde 11 januari 1784, zoon van Ignace en Thérèse Logghe. Conscrit van het jaar XIII en ingelijfd bij het 26ste dragonregiment. Overleden gedurende de dienst.

4.48 Vandenberghe Martin

Geboren in Lichtervelde 14 januari 1781, zoon van Egide en Monique Montaigne. Conscrit van het jaar X en overleden gedurende de dienst in Cambrai op 30 januari 1808.

4.49 Vandewiele Adrien

Geboren in Lichtervelde, zoon van Andre en Thérèse Baert. Conscrit van 1807 werd ingelijfd als grenadier bij het 4de linieregiment, 2de compagnie. Hij overleed in Chrisbourg in Pruisen op 6 oktober 1807 om 10 uur 's avonds.

4.50 Vandewiele Augustin

Geboren in Lichtervelde 9 juli 1790, zoon van Pierre en Anna Joye. Vandewiele was seminarist in Brugge en was in 1809 al eerder vrijgesteld van militaire dienst "*à poursuivre leurs études ecclésiastiques, sans pouvoir être appeler au service militaire*" (10 februari 1809 brief aan het gemeentebestuur). Op 25 juli 1813 werden de seminaristen dienstplichtig verklaard en moesten naar Wezel aan de Rijn in Duitsland. Vandewiele weigerde eerst dienst te doen en werd toch ingelijfd op 5 september 1813. Hij overleed gedurende de dienst.

4.51 Van Lersberghe Augustin

Geboren in Lichtervelde 4 augustus 1787, zoon van Martin en Angélique Cools. Conscrit in 1807, weigerde in dienst te gaan, later ingelijfd bij het 18de dragonregiment, 4de compagnie op 1 augustus 1807. Hij werd opgenomen in het burgerlijk hospitaal van Haguenau (Oost-Frankrijk) op 5 augustus 1807 en overleed er op 18 september 1807.

4.52 Vanwijnsberghe François

Geboren in Lichtervelde 17 december 1787, zoon van Jean en Anne Moeyaert. Hij verving Jean Vandevelde en werd ingelijfd bij het 12de linieregiment in Mezières. Opgenomen in het hospitaal op 25 juni 1809 in Mezières overleed hij er op 7 augustus 1809.

4.53 Vanoverbeke Jaques

Conscrit van het jaar XIII en ingelijfd bij het 56ste linieregiment. Hij overleed in het hospitaal van Cambrai op 10 januari 1806.

4.54 Vanzielegghem Jean

Geboren in Gits 9 mei 1791, zoon van Pierre-Antoine en Anna-Catharina Vanackere. Als conscrit van het jaar 1811 verving hij Jean Van Tomme en werd ingelijfd bij het 6de artillerieregiment te paard. Nooit teruggekeerd en als vermist opgegeven.

4.55 Vergote Thomas

Geboren in Lichtervelde 4 oktober 1789, zoon van Germain en Reine Mahieu. Ingelijfd op 6 mei 1808 en fuselier bij het 66ste linieregiment, 6de bataljon, 2de compagnie. Hij overleed op 3 april 1809 in het hospitaal van "*l'isle d'Aix, commune du chateau de l'île d'Oléron*".

4.56 Verlinde Charles

Geboren in Lichtervelde, conscrit refractaire ingelijfd in Maastricht bij het 146ste linieregiment. Opgenomen in het hospitaal in Maastricht op 18 oktober 1813 en er op 22-jarige leeftijd overleden op 23 oktober 1813 "*par suite de fièvre ataxique*".

4.57 Viaene Charles

Geboren in Lichtervelde 12 december 1782, zoon van Jean en Marie-Jeanne Baert. Als conscrit van het jaar XII deserteerde hij "en route", daarna ingelijfd bij het 18de regiment dragonders. Hij werd opgenomen in het hospitaal van Plasencia (Spanje) op 15 september 1809 en overleed er op 29 september "*par suite de fièvre et de blessure à la tête*".

4.58 Viaene Charles

Geboren in Lichtervelde 24 april 1786, zoon van Pierre en Geneviève De Sloovere. Conscriet van 1806 en ingelijfd bij het 122ste linieregiment, 4de bataljon, 4de compagnie als fuselier. Overleden in het hospitaal van Oviedo "*par suite de fièvre*" op 23 juni 1810.

4.59 Wancket Edouard

Geboren in Lichtervelde 24 augustus 1780, zoon van Pierre en Catherine Hillewaere. Conscriet van het jaar X en ingelijfd als fuselier bij het 45ste linieregiment, 3de bataljon, 7de compagnie. Hij overleed in een hospitaal in Luik op 8 mei 1808 "*par suite de la petite vérole*".

4.60 Werbrouck Antoine

Geboren in Lichtervelde 13 november 1789, zoon van Jean en Marie-Thérèse Tommeleyn. Conscriet van het jaar 1809 en ingelijfd bij het 66ste linieregiment in Les Sables d'Olonne. Hij overleed in het St-André hospitaal in Bordeaux op 14 december 1808.

4.61 Winsberghe Pierre

Geboren in Lichtervelde, zoon van Jean en Anna-Thérèse de Charlier. Conscrit van het jaar VII (1798) en ingelijfd als fuselier bij het 11de linieregiment, 4de bataljon, 3de compagnie. Hij werd opgenomen in het Atarazanes hospitaal in Barcelona op 30 januari 1811 en overleed er op 4 maart. Hij was 13 jaar onder de wapens.

EXTRAIT MORTUAIRE.

(a) Désigner le nom de la commune où est situé l'hôpital 0498-22.03.76
COMMUNE de Barcelona (a)
HÔPITAL des atarazanes

Du registre des décès dudit hôpital a été extrait ce qui suit :

(b) Désigner les prénoms et nom du décédé; le corps et la compagnie dans lesquels il servait; si l'est chargé d'un service, en quel régiment, et de quelle classe; dans ce cas, désigner aussi la commune, le canton et le département où il a été enrôlé; s'il était remplaçant, on le désignera, ainsi que les prénoms, nom, commune, canton, département et classe de celui qu'il remplaçait.

Le Sieur Pierre Winsberghe fuselier (b) du 11ème Linieregiment français quatrième compagnie

natif de Lichtervelde canton de ... département de la Flandre est entré audit hôpital le traint du mois de Janvier l'an 1811 et y est décédé le quatre du mois de Mars l'an 1811 par suite de fièvre (c)

(c) Expliquer le genre de maladie ou de blessure dont il est mort.

JE soussigné, Économe dudit hôpital, certifie le présent extrait véritable et conforme au registre des décès dudit hôpital.

Fait à Barcelona le 4 du mois de Mars 1811.

Nous, Commissaire des guerres chargé de la police de l'hôpital des atarazanes, certifions que la signature ci-dessus est celle de M. Andrieux More Économe, et que foi doit y être ajoutée.

Fait à Barcelona le 31 du mois de Mars 1811.

N. B. On recommande la plus grande exactitude dans des actes de décès. Les prénoms et noms des décédés doivent être recueillis avec attention, ainsi que les lieux de naissance, cantons et départements, les noms et numéros des corps et compagnies; et le tout doit être écrit très-lisiblement et dans l'ordre indiqué à la marge.

Handwritten notes on the left margin:
Commissaire des guerres chargé de la police de l'hôpital des atarazanes, le 31 Dec 1812
M. Andrieux More

Overlijdensakte van Pierre Winsberghe, †Barcelona, 30 januari 1812. De akte werd pas op 31 december in Lichtervelde geregistreerd.

We vonden tot nu toe 61 verdwenen, gesneuvelde of overleden Lichterveldenaars in dienst van de Franse legers. Van de 341 Lichterveldse dienstplichtigen is er dus ongeveer één vijfde achtergebleven, daar waar schattingen op nationaal vlak het over één derde achtergeblevenen hebben. Hadden die van Lichtervelde meer "geluk" of waren ze betere plantrekkers, wie zal het zeggen? Misschien vinden we bij een verder onderzoek meer gegevens die een vollediger beeld van de situatie kunnen geven. Het is en blijft een feit dat de Franse overheersing toch een zware tol eiste van de Lichterveldse bevolking.

5 Bibliografie

5.1 Archieven

Rijksarchief Brugge: Gemeentearchief Lichtervelde depot 1942. Algemeen bestuur 1801 à 1814. Militie 1799 à 1814.

Archieven Franse hoofdbesturen in West-Vlaanderen 1794-1814

Vlaams centrum genealogie en heraldiek Handzame:

Burgerlijke stand Lichtervelde

5.2 Periodieken

Rollariensia XVIII 1989-1990.

5.3 Literatuur

De erfenis van de Franse revolutie 1794 - 1814. Brussel ASLK 1989

Arickx V.: Pittemse soldaten in het leger van Napoleon. Tielt, Vervenne 1962.

De Lelys E.: Onze voorouders in de legers van Napoleon. VVF Brabant 1982.

Halewyn R.: Torhout onder het Frans bestuur. Pro civitate 1966

Heemkundige kring Karel Van de Poele